

การพัฒนาแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพ

เมธี พิกุลทอง^{1*} และ กฤษมันต์ วัฒนานรงค์²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพ 2) พัฒนาชุดเตรียมความพร้อมที่สอดคล้องกับรูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพ และ 3) ศึกษาผลการใช้ชุดเตรียมความพร้อมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 100 คนที่ศึกษาในโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัย 3 แห่งโดยการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพซึ่งเรียกว่า “ICE4 Model” ประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้น ได้แก่ (1) ขั้นการนำเข้าสู่กระบวนการค้นหาอาชีพ (2) ขั้นการให้ข้อมูลกลุ่มอาชีพ (3) ขั้นพินิจตนเอง และ (4) ขั้นค้นพบกลุ่มอาชีพ โดยใช้ชุดเตรียมความพร้อมผู้เรียนตามรูปแบบการค้นหาอาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นและมีประสิทธิภาพ 96.67 / 62.24 โดยใช้สูตร KW#3 ในการคำนวณซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ระดับ 70/60 ผลการใช้ชุดเตรียมความพร้อมที่พัฒนาขึ้นตามรูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพพบว่า ผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดเตรียมความพร้อมของผู้เรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 อย่างไรก็ตามผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนระหว่างสถานศึกษาทั้ง 3 แห่งหลังการใช้ชุดเตรียมความพร้อมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: รูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียน รูปแบบการค้นหาอาชีพ ชุดเตรียมความพร้อมผู้เรียน

¹ นักศึกษาลัทธิสุตรปรัชญาคุณิบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

² รองศาสตราจารย์ ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน โทร. 08-4675-2237 อีเมล: mtpphd@gmail.com

Development of student preparation model for the stage of career exploration

Metee Pigultong^{1*} and Krismant Whattananarong²

Abstract

The purposes of this study were 1) to develop the student preparation model for career exploration stage, 2) to develop a coherent student preparation package with the model, and 3) to study the results in the use of student preparation package for career exploration. The samples of this study were 100 students in Mathayom Suksa 2 from three difference demonstration schools of three universities. They were selected by a purposive sampling method. The results of this study showed that the student preparation model for the stage of career exploration called “ICE4 Model” comprised of 4 steps: (1) Inducement step, (2) Career information step, (3) Self-identification step, and (4) Career finding step. The model developed by the researcher was validated the efficiency by using the KW#3 formula for efficiency computation showed the efficiency at 96.67/62.24 which higher than the criterion set at 70/60. The results in the use of developed student preparation package found that there was a significant different between the achievement before and after using the developed student preparation package at the level of .05. However, there was no significant different among the achievement of students after using the student preparation package in the three sample schools at level of .05.

Keywords: Student Preparation Model, Career exploration Model, Student preparation package

¹ Doctoral Degree Student, Technology Education Department, Faculty of Technical Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

² Associate Professor, Technology Education Department, Faculty of Technical Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

* Corresponding Author Tel. 08-4675-2237 e-mail : mtpphd@gmail.com

1. บทนำ

เมื่อครั้งเยาว์วัยเด็ก ๆ มักจะได้รับการถามผู้ใหญ่ว่า “โตขึ้นอยากเป็นอะไร” ซึ่งผู้ยื่นคำถามมักจะได้รับคำตอบจากเด็กว่า “อยากเป็นหมอ” “อยากเป็นตำรวจ” เป็นต้น จากการจินตนาการของเด็ก ๆ เป็นสิ่งบอกให้ทราบว่าเด็กทุกคนมีความฝันที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพซึ่งภาพแห่งความฝันนั้นเกิดจากสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัว อาทิเช่น อาชีพของผู้ปกครอง การเลียนแบบฮีโร่ จากสื่อ ความสนใจ สติปัญญาและบุคลิกภาพส่วนตัวของเด็ก [1] เป็นต้น

ผู้ใช้นามปากกาว่า PATCHYIM [2] ได้กล่าวโดยสรุปไว้ว่าฝันคือความฝันของเด็ก ๆ ซึ่งอาจไม่เป็นความจริงก็ได้ เนื่องจากกาลเวลาเปลี่ยนไปความคิดก็จะเปลี่ยนไปตามกาลเวลา เปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อม ผู้ใหญ่ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความเป็นตัวของตัวเองซึ่งจะทำให้เกิดความสุขในการเลือกประกอบอาชีพที่ตรงกับความเป็นตัวของตัวเอง

นอกจากการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความเป็นตัวของตัวเองแล้ว การเตรียมความพร้อมให้เด็ก ๆ มีโลกทัศน์ที่เปิดกว้างให้รับข้อมูลเกี่ยวกับโลกของอาชีพเพิ่มมากขึ้นในบริบทของการบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนจะเป็นการประหยัดเวลาให้เด็กค้นหาอาชีพด้วยตนเอง ซึ่งในปัจจุบันการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขึ้นค้นหาอาชีพที่เผยแพร่ ณ แหล่งต่าง ๆ มุ่งสู่การตอบโจทย์ว่าผู้เรียนควรสอดคล้องเลือกเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษาสาขาใด มีสถานศึกษาใดเปิดทำการสอน ด้วยอัตราการแข่งขันระดับใดเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกสมัครสอบตามที่แต่ละแหล่งนำเสนอข้อมูล มิได้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนและการตอบโจทย์เกี่ยวกับเจตคติและทักษะที่จำเป็นของการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

นอกจากนี้การเตรียมความพร้อมดังกล่าวอาจตอบโจทย์ได้ไม่ตรงกับความคาดหวังของผู้ปกครองและความสามารถของนักเรียน มีนักเรียนจำนวนไม่น้อยอาจมีความจำเป็นต้องเลือกเรียนในสาขาวิชาใด ๆ ด้วยเหตุผลต่าง ๆ เช่น จากความต้องการของครอบครัว เรียนตามเพื่อน หรือไม่มีแนวทางให้คำปรึกษาที่ชัดเจนจากผู้รู้ หากนักเรียนประกอบอาชีพที่เลือกเรียนตามความ

ต้องการของผู้อื่นจนจบแล้ว แต่ในจิตใจของตนเองตระหนักว่ามีได้มีความกดดันหรือเจตคติที่ติดต่อการประกอบอาชีพที่เรียนจบมาเลย ส่งผลต่อการทำงานอย่างไร้ความสุขในอนาคต

ประเด็นดังกล่าวถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลต่อการสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศทางอ้อมอันเนื่องจากการขาดบุคลากรที่มีความชำนาญเชิงลึกในการประกอบอาชีพด้วยเหตุผลว่าทรัพยากรบุคคลปฏิบัติงานไม่ตรงตามความกดดันและเจตคติของตนเองถึงแม้ว่าจะสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชานั้น ๆ ก็ตาม หากมีวิธีการหรือกระบวนการที่มีคุณภาพเพื่อชี้แนวทางให้นักเรียนสามารถรู้จักตนเองและเลือกประกอบอาชีพที่ตรงกับความเป็นตัวตนของนักเรียนจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ที่กล่าวมาเป็นปัญหาหนึ่งของการเตรียมความพร้อมผู้เรียนที่กำลังอยู่ในช่วงที่ตนเองยังไม่ทราบชัดเจนว่าเหมาะกับการประกอบอาชีพใดเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว เป็นวิธีจัดการศึกษาเพื่อเตรียมตัวผู้เรียนเข้าสู่อาชีพ (Career Education) โดยเฉพาะขั้นค้นหาอาชีพ (Career Exploration) ซึ่งเป็นช่วงที่สำคัญ เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่อยู่ในช่วงที่ ผู้เรียนกำลังเริ่มเข้าใจตนเองเข้าใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เริ่มสำรวจตนเองและอาชีพ [3] เริ่มตัดสินใจที่จะเลือกเข้าสู่อาชีพที่ตนเองสนใจ [4] และส่งผลต่อการเลือกเส้นทางว่าจะเลือกเรียนอะไรที่สอดคล้องกับความสามารถพื้นฐานที่ติดตัวมาแต่ผู้เรียนอาจยังค้นหาไม่พบ จึงเป็นที่มาของแหล่งเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพต่าง ๆ ให้บริการตอบโจทย์ผู้เรียนแต่ละคนเหมาะสมกับการประกอบอาชีพใดและมีสถานศึกษาใดเปิดทำการสอน

การที่นักเรียนทราบว่ากดดันหรือมีทักษะในการทำงานอะไร มันทำให้นักเรียนสามารถเลือกอาชีพที่จะทำได้จริงในอนาคต แต่นักเรียนต้องให้เวลากับตัวเองในการหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ [5] นอกจากนี้การตัดสินใจเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับเจตคติของตนเองจะทำให้ผู้ค้นหาอาชีพมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานในอนาคตและเป็นผู้ที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างมีความสุข [6]

ชุดเตรียมความพร้อมเป็นเครื่องมือที่สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในฐานะการเป็นศูนย์กลางใน

การเรียนรู้หรือฝึกอบรมสาระใด ๆ ด้วยตนเอง ชุดเตรียมความพร้อมต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบทั้งการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนหรือฝึกอบรม เอกสารต่าง ๆ อาทิเช่น แบบฝึกหัด แบบทดสอบ แบบประเมินเจตคติ แบบประเมินทักษะที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน เป็นต้น ซึ่งเครื่องมือต่างๆ ที่ประกอบในชุดเตรียมความพร้อมทั้งหมดต้องได้รับการออกแบบให้มีความสอดคล้องกัน สามารถทำงานร่วมกันเพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีความรู้ทราบเจตคติและทักษะของตนเอง รวมทั้งทราบผลความก้าวหน้าจากการใช้ชุดเตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนรู้ได้อย่างทันท่วงที นอกจากนี้ชุดเตรียมความพร้อมยังเป็นสื่อที่ใช้ระยะเวลาสั้นในการเรียนรู้และฝึกทักษะ อีกทั้งสามารถจัดทำขึ้นได้หลายชุด โดยแบ่งเนื้อหาเป็นเรื่องๆ ซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย [7]

การนำชุดเตรียมความพร้อมมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนที่กำลังค้นหาอาชีพจึงมีความเหมาะสมเนื่องจากชุดเตรียมความพร้อมสามารถแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ ใช้เวลาสั้นๆ ในการศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยเครื่องมือย่อย ๆ ผสมเข้าไว้ด้วยกันในชุดเดียว อีกทั้งสามารถผลิตออกมาในจำนวนมากเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้งานได้กว้างขวาง

ผู้วิจัยศึกษาบริบทของการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพโดยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีหน้าที่บริหารการศึกษาและรวมทั้งผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิต่างดำเนินกิจกรรมการค้นหาชีพให้แก่แก่นักเรียนในแต่ละโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ข้อค้นพบโดยสรุปมีดังนี้

1) การเตรียมความพร้อมในการค้นหาอาชีพควรกระทำกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เนื่องจากเป็นระดับชั้นที่อยู่ระหว่างกลางของระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2) ควรพัฒนาเนื้อหาสาระทางวิชาการเพิ่มเติมจากหนังสือของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ที่แต่ละโรงเรียนเลือกใช้ประกอบการสอนให้สามารถนำไปใช้ในการเข้าสู่อาชีพได้จริงและสอดคล้องกับสถานการณ์อาชีพในปัจจุบันมากขึ้น

3) ควรพัฒนาเครื่องมือที่ให้ครอบคลุมความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอาชีพ เจตคติทั่วไปและทักษะพื้นฐานทั่วไปในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับตัดสินใจในการเข้าสู่กลุ่มอาชีพในอนาคต

จากที่กล่าวมาข้างต้นยังไม่มีรูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพของสังคมไทย จึงเป็นที่มาของการพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพ ซึ่งก่อให้เกิดคำถามเพื่อการวิจัยดังต่อไปนี้

1) การเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพจะมีรูปแบบอย่างไร

2) เครื่องมือที่สอดคล้องกับรูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพจะต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง

3) ผลการเรียนรู้ที่ได้จากการใช้เครื่องมือประกอบรูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจะเป็นอย่างไร

ดังนั้น จากความสำคัญที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพขึ้นโดยนำข้อมูลที่ศึกษาจากแหล่งต่าง ๆ มาผสมผสานเป็นกระบวนการให้แก่ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าของงานอาชีพและเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

2. วัตถุประสงค์

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

2.1 เพื่อพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพ

2.2 เพื่อพัฒนาชุดเตรียมความพร้อมที่สอดคล้องกับรูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพ

2.3 เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดเตรียมความพร้อมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบรูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้แก่แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในเขตภาคกลาง

ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

1) โรงเรียนสาธิตมัธยมมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ 2) โรงเรียนสาธิตมัธยมมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา และ 3) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร

ส่วนผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่บุคลากรในโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในเขตภาคกลางโดยใช้การเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ 1) ผู้บริหารโรงเรียน 2) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีที่ทำการสอนในกลุ่มสาระดังกล่าวระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และ 3) อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

ผู้วิจัยแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนชั้นคันทหาอาชีพ

ขั้นตอนที่ 1 ร่างรูปแบบจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศรวมทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 2 พิจารณาร่างรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 3 ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 2 การพัฒนาชุดเตรียมความพร้อมที่สอดคล้องกับรูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนชั้นคันทหาอาชีพ

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนาสาระการเรียนรู้เรื่องการเสริมสร้างประสบการณ์อาชีพตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิโดยการวิเคราะห์โครงสร้างของเนื้อหาในหนังสือเรียนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีจากสำนักพิมพ์ 3 แห่งและเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิระดับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีที่ได้โครงสร้างของสาระการเรียนรู้ใหม่ที่เหมาะสมกับยุคสมัย

จากนั้นนำร่างโครงสร้างสาระการเรียนรู้ใหม่ที่พัฒนาขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์ (IOC: Index of item-objective congruence) และนำโครงสร้างสาระการเรียนรู้ใหม่ที่ได้รับความแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบชุดเตรียมความพร้อมที่สอดคล้องกับรูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนชั้นคันทหาอาชีพโดยร่างโครงสร้างแบบทดสอบ แบบประเมินเจตคติ แบบประเมินทักษะที่จำเป็นด้วยตนเองเพื่อการเข้าสู่กลุ่มอาชีพ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงโดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และจุดประสงค์ (IOC: Index of item-objective congruence) พร้อมทั้งคำแนะนำ จากนั้นนำเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้รับคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น จากนั้นนำเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลไปหาค่าความความยาก – ง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น

ขั้นตอนที่ 6 ทดสอบประสิทธิภาพชุดเตรียมความพร้อมผู้เรียนชั้นคันทหาอาชีพโดยใช้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนสาธิตมัธยมมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์จำนวน 29 คน จากนั้นนำชุดเตรียมความพร้อมที่ผ่านการทดสอบคุณภาพมาคำนวณประสิทธิภาพชุดเตรียมความพร้อมโดยใช้สูตร KW # 3

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้ชุดเตรียมความพร้อมเพื่อการเตรียมความพร้อมผู้เรียนชั้นคันทหาอาชีพ

นำชุดเตรียมความพร้อมที่ผ่านการหาประสิทธิภาพไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อศึกษาผลการใช้ชุดเตรียมความพร้อมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานที่ไว้ 2 ประเด็นดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดเตรียมความพร้อมผู้เรียนชั้นคันทหาอาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความแตกต่างกัน ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานคือ Dependent t-test จำนวนโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ 2) ผลสัมฤทธิ์

ของผู้เรียนระหว่างสถานศึกษาทั้ง 3 แห่งหลังการใช้ชุดเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไม่แตกต่างกัน ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานคือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) คำนวณโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4. ผลการวิจัย

4.1 รูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเรียกว่า “ICE4 Model” ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนได้แก่ 1) ขั้นการนำเข้าสู่กระบวนการค้นหาอาชีพ 2) ขั้นการให้ข้อมูลกลุ่มอาชีพ 3) ขั้นพินิจตนเอง และ 4) ขั้นค้นพบกลุ่มอาชีพ

4.2 ชุดเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพตามรูปแบบการค้นหาอาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพของกระบวนการ = 96.67 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ = 62.24 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 70/60

4.3 ผลการใช้ชุดเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นดังนี้

4.3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพโดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนสาธิตมัธยมมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพโดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนสาธิตมัธยมมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพโดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3.4 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนระหว่างสถานศึกษาทั้ง 3 แห่งหลังการใช้ชุดเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนในการเข้าสู่อาชีพจากแหล่งต่าง ๆ จนกระทั่งได้รูปแบบที่ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอนได้แก่ 1) ขั้นการนำเข้าสู่กระบวนการค้นหาอาชีพ 2) ขั้นการให้ข้อมูลกลุ่มอาชีพ 3) ขั้นพินิจตนเอง และ 4) ขั้นค้นพบกลุ่มอาชีพ ผู้วิจัยขออภิปรายรูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการนำเข้าสู่กระบวนการค้นหาอาชีพนี้ถูกออกแบบให้สอดคล้องกับงานวิจัยและรูปแบบการค้นหาอาชีพของ Blustein [8] ซึ่งพบว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพจะต้องอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่ต้องเลือกอาชีพด้วยตนเอง การตั้งเป้าหมายในการเลือกอาชีพอย่างมีทิศทางและการเข้าสู่กระบวนการค้นหาอาชีพด้วยตนเองด้วยเครื่องมือและสภาวะแวดล้อมที่ผู้เรียนสามารถรับรู้ทักษะทางอาชีพของตนเองสามารถพยากรณ์อาชีพของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนผลการวิจัยของ Phillips, et al [9] ระบุว่า การก้าวสู่โลกของงานต้องสอดคล้องกับการวางแผนและวัตถุประสงค์ของการทำงานซึ่งได้จากการสร้างแรงจูงใจ นอกจากนี้ Career One Stop [10] และ Ministry of Education, Singapore [11] ได้ระบุว่า การเลือกอาชีพด้วยตนเองเป็นวิธีการจัดการเส้นทางอาชีพและกำหนดทิศทางการเข้าสู่อาชีพให้ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นการให้ข้อมูลกลุ่มอาชีพนี้สอดคล้องกับงานวิจัยและรูปแบบการเตรียมความพร้อมผู้เรียนเพื่อการค้นหาอาชีพของ Arrington [12] ซึ่งระบุว่าผู้เรียนในระดับนี้ตัดสินใจที่จะศึกษาและก้าวเข้าสู่ความก้าวหน้าทางอาชีพที่ดีที่สุดสำหรับตนเอง แต่บ่อยครั้งที่ผู้เรียนต้องการข้อมูลทางอาชีพเพื่อประกอบการตัดสินใจ แต่ไม่มีข้อมูลที่ต้องการเพื่อช่วยให้ผู้เรียนประกอบการเรียนและการตัดสินใจที่จะเข้าเรียนและเข้าสู่อาชีพ

ดังนั้น ทั้ง Florida Gulf Coast University [13] และ Queensland Government [14] จึงให้ความสำคัญกับขั้นตอนการให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพในกลุ่มต่าง ๆ

ขั้นพินิจตนเองสอดคล้องกับงานวิจัยและการเตรียมความพร้อมผู้เรียนเพื่อการค้นหาอาชีพของ Davenport University [15] เพื่อให้ผู้เรียนทราบสถานะของตนเองว่ามีความรู้ เจตคติในการเข้าสู่อาชีพ ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของแต่ละกลุ่มอาชีพเพียงใด

ขั้นค้นพบกลุ่มอาชีพสอดคล้องกับการเตรียมความพร้อมผู้เรียนเพื่อการค้นหาอาชีพของ The Association for Careers Education and Guidance [16] เพื่อยืนยันการค้นพบกลุ่มอาชีพหรือเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจการเลือกกลุ่มอาชีพและสามารถเป็นเครื่องมือในการวางแผนเข้าสู่อาชีพต่อไป

สำหรับผลการใช้ชุดเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นพบว่าผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดการเตรียมความพร้อมผู้เรียนขั้นค้นหาอาชีพของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับทิพย์วรรณ [17] ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบร่วมมือกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีรายวิชางานธุรกิจ ง 22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งเยาวพร [18] ได้รายงานผลการใช้ชุดฝึกทักษะสื่อประสมงานแกะสลักผักและผลไม้ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ Learning Together ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพิบูลมังสาหาร จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะสื่อประสมงานแกะสลักผักและผลไม้ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ Learning Together ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้เยาวพร [19] ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการสอนเพื่อเสริมทักษะปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องงานบ้านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานีจำนวน 39 คน ซึ่งปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 เช่นกันและปียมาศ [20] ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูลรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาคาร จังหวัดน่าน จำนวน 36 คน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูลรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ปรากฏข้างต้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังต่อไปนี้

6.1 ควรออกแบบเครื่องมือให้มีความสอดคล้องกับธรรมชาติของอาชีพมากขึ้น กล่าวคือควรเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่ในกลุ่มอาชีพมาร่วมเป็นผู้ออกแบบคำถามในแบบประเมินเจตคติทั่วไปเกี่ยวกับความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพและแบบประเมินระดับทักษะพื้นฐานที่จำเป็นด้วยตนเองเพื่อการเข้าสู่กลุ่มอาชีพ

6.2 ออกแบบแบบประเมินเจตคติโดยใช้มาตรการวัดแบบอื่น ๆ เช่น มาตรการวัดแบบ Thurstone ซึ่งมีลักษณะเป็นเอกสารรวบรวมข้อความที่แสดงทัศนคติเกี่ยวกับข้อที่ต้องการวัด ซึ่งข้อความนั้นมีความกะทัดรัดใช้ภาษาเข้าใจง่าย มีความหมายชัดเจน มีความคิดเดียวและตรงเป้าหมายกับเรื่องที่ต้องการจะวัด ที่แสดงความคิดเห็นไม่ใช่ข้อเท็จจริง

6.3 พัฒนาแบบแสดงการค้นหาอาชีพและแบบแสดงการค้นหาอาชีพให้มีความครอบคลุมและมีคำถามที่หลากหลายมากขึ้นเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่มากขึ้น

6.4 ดำเนินการวิจัยกับประชากรกลุ่มอื่น ๆ ที่แตกต่างกับกลุ่มในงานวิจัยครั้งนี้เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือประกอบการวิจัย

6.5 ในการจัดกลุ่มอาชีพครั้งต่อไป ควรจัดกลุ่มอาชีพให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและดำเนินการวิจัยเจาะจงเฉพาะท้องถิ่นนั้น

6.6 ร่างรูปแบบให้มีความกว้างและครอบคลุม 4 กลุ่มเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบได้แก่ 1) นักเรียน

ผู้ค้นหาอาชีพ 2) อาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนผู้ค้นหา
อาชีพ 3) เพื่อนสนิทของนักเรียน
ผู้ค้นหาอาชีพ 4) ผู้ปกครองของนักเรียนผู้ค้นหาอาชีพ

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] Recruitment, department (2006). 100 career information. Bangkok : Se-education co.Ltd. (in Thai)
- [2] PATCHYIM. (2015). [online]. “What's up?” What is our answer in those days? Available from : <http://www.compgamer.com> (in Thai)
- [3] Thanyawan O. (1996). Career counseling. Bangkok : OS Printing house. (in Thai)
- [4] Whattananarong K. (2006). Educational Technology. Bangkok : Sintavee. (in Thai)
- [5] Black, Jonathan. (2012). [Online]. The 2012 Oxford guide to career planning. [cited jul 11, 2014]. Available from : <http://viewer.zmags.com/publication/d1a7c97d#/d1a7c97d/2>
- [6] Rae, Amber. (2012). [Online]. 8 Signs you've found your life's work. [cited 28 jul 2015]. Available from : <http://www.fastcompany.com/3002168/8-signs-youre-found-your-lifes-work>
- [7] Ratanakoch K. and Klorvuttinan D. (2010). [online]. Training Package. Available from : http://home.dsd.go.th/techno/studentpreparationsystem/index.php?option=com_content&view=article&id=73:studentpreparationsystem&catid=53&Itemid=71 (in Thai)
- [8] Blustein, David L. (1989). [Online]. The role of goal instability and career self-efficacy in the career exploration process. [cited jul 08, 2015]. Available from : <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S001879189900407>
- [9] Phillips, Susan D., et al. (2002). [Online]. Preparation for the School-to-Work Transition: The Views of High School Students. [cited jul 11, 2015]. Available from : <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S001879101918536>
- [10] Career One Stop. (2014). [Online]. Explore Careers. [cited jul 11, 2014]. Available from : <http://www.careeronestop.org/ExploreCareers/explore-careers.aspx>
- [11] Ministry of Education, Singapore. (2015). [Online]. Education and Career Guidance. [Cited Sep 22, 2015]. Available from: <http://www.moe.gov.sg/education/programmes/social-emotional-learning/education-career-guidance>
- [12] Arrington, Kelly. (2002). [Online]. Middle Grades Career Planning Programs. [cited jul 11, 2015]. Available from : <http://m.jcd.sagepub.com/content/27/2/103.abstract>
- [13] Florida Gulf Coast University. (2014). [Online]. Career. [cited 11 jul 2014]. Available from : <http://studentservices.fgcu.edu/Careers>
- [14] Queensland Government. (2014). [Online]. Career advice and planning. [cited jul 11, 2014]. Available from : <http://www.qld.gov.au/jobs/career/advice>
- [15] Davenport University. (2014). [Online]. Career-services. [cited jul 11, 2014]. Available from : <http://www.davenport.edu/career-services>
- [16] The Association for Careers Education and Guidance. 2014. [Online]. Career development. [cited jul 11, 2014]. Available from : <http://icould.com/search-wizard/?content=article&icats=58214>
- [17] Wiratchan T. (2012). [online]. Development of collaborative learning activities. Vocational Education and Technology Business Course D 22102 Matayomsuksa 2 Course on Protection of Consumer Rights.

Available from : <http://www.ks101.ac.th/?name= research&file= readresearch&id= 5>
(in Thai)

- [18] Woraviboon Y. (2012). [online]. Report on the results of using the multimedia skills training program on carving fruits and vegetables. With collaborative learning. Available from : <http://www.kruyaowaphon.com/Data/abstracts.pdf> (in Thai)
- [19] _____ (2013). [online]. Development of instructional model for enhancing skills according to Sufficiency Economy Philosophy on home work for learners Mathayom 1. Available from : <http://www.kruyaowaphon.com/Data/abstracts.pdf> (in Thai)
- [20] Parjaitum P. (2014). [online]. The results of using information technology and communication activities. Information Technology Mathayom 2. Available from : <http://www.srisawat.ac.th/srisawatdocs/peeyamas.pdf> (in Thai)